

HÜSN-Ü ZAN - SU-İ ZAN

"Hüsn-ü zan: Kesin hüküm bulunmayan bir şeyi iyiye yorumlamak.

"Su-i zan: Kesin hüküm bulunmayan bir şeyi kötüye yorumlamak."

ZANNIN İKİ KANADI

"Ey iman edenler. Zandan çok sakının. Çünkü zannın bazısı ağır günahdır." Hücurât Sûresi, 12

Zan, "sanmak, tahmin etmek" mânasına geliyor. Hüsn-ü zan, iyiye de kötüye de yorumlanabilecek bir işe, güzel yönünden bakmak demektir. Bunun zıddı su-i zan olup "her şeye menfi yönden bakmak, kötüye yorumlamaktır."

Bir hadisede kesinlik varsa orada zanna yer olmadığı açıktır. Meselâ, bir insan alenen küfrü savunuyorsa burada zan söz konusu olamaz ve o adamın küfrüne hükmedilir. Ama, bir mü'minin ağzından küfür sözleri çıktığında, ona hemen kâfir damgası vurmak yerine, hüsn-ü zan yolunu tutmak ve o sözü küfründen değil, cehaletinden söylediğini düşünmek tedbir ve temkine en uygun olanıdır.

İnsanı su-i zanna sevk eden en önemli sebep, kendi mizacının bozukluğu yahut kendi hayat düzeninin çarpıklığıdır. Daima karşısındakileri aldatan bir insan, herkesin sözlerini şüphe ile karşılar ve her işin altında bir hile, bir oyun arar.

Nur Külliyyatı'ndan bu mânayı ders veren ibretli bir parça:

"Evet insan hüsn-ü zanna memurdur. İnsan, herkesi kendisinden üstün bilmelidir. Kendisinde bulunan sû-i ahlâkı, sû-i zan saikasıyla başkalara teşmil etmesin. ..."
Mesnevî-i Nuriye

Hüsn-ü zannın en önemli bir istimal yeri, insan iradesini aşan musibet ve felâketlerde kaderin bir hikmet ve rahmet yönü olduğunu düşünüp şikayet ve isyandan sakınmaktır. Allah Resulü (asm.) bu mânayı şu hadis-i şerifleriyle ders veriyor:

"Allah'a hüsn-ü zan ibadettir."

Nur Müellifi, *"Kaderin her şeyi güzeldir."* buyurmuş ve maruz bırakıldığı bütün zulümlerde ve sıkıntılarda daima kaderin adaletini ve gizli güzelliklerini aramış ve bu hususta çok harika bir örnek sergilemiştir.

Hüsn-ü zan, güzel ahlâkın önemli bir şubesidir. Nefis ve şeytan bu güzel hasletin de

düşmanıdırlar. Öyle ise biz de nefsimizi hüsn-ü zanna yönlendirmeye ve onu su-i zandan menetmeğe bütün gücümüzle çalışmak mecburiyetindeyiz.